

ASIA: LAUSUNTOPYYNTÖ VN/31113/2022 VALTIONEUVOSTON ASETUS HYVINVOINTIALUEIDEN YHTEISTYÖSOPIMUKSEN SISÄL- LÖSTÄ JA VALMISTELUSTA

KESKI-SUOMEN SOSIAALIALAN OSAAMISKESKUS KOSKE

*Sen lisäksi, mitä sosiaalialan osaamiskeskukset ovat yhteisessä lausun-
nossaan todenneet, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koske esit-
tää seuraavaa:*

HARVOIN TARVITTAVAT JA ERITYISEN VAATIVAT PALVELUT

On perusteltua, että yhteistyösopimuksessa sovitaan asetusluonnoksen 1§ mukaisista harvoin tarvittavista tai erityisen vaativista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Kuitenkin, kun erityisesti sosiaalihuollossa on tarve vahvistaa tutkimusperustaista palveluiden kehittämistä, olisi asetuksen perusteluissa syytä avata, millaiseen tietopohjaan perustuu tässä asetuspykälässä esiin nostetut tehtävät ja palvelut. Sovittaessa sopimuksessa yhteistyöstä näiden palveluiden kehittämisessä, tuottamisessa ja koordinoimisessa tulee ottaa huomioon se kehittämissä ja sitä kautta kertyvä tietopohja, jota parhaillaan tehdään OT-keskushankkeissa niin sisältöjen kuin rakenteidenkin osalta.

KOULUTUS-, TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINNAN YHTEENSOVITTAMINEN

On erittäin myönteistä, että asetusluonnoksessa on nostettu vahvasti esiin TKKI-toiminta ja siihen liittyvistä rakenteista ja toimintakäytännöistä sopiminen YT-alueella. Kuitenkin on huomattava, että sosiaalihuolto on TKKI-toiminnan osalta kovin erilaisessa lähtöasemassa terveydenhuoltoon verrattuna, jolla kuitenkin on jo varsin vakiintuneet koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen rakenteet ja niiden liittyminen toisiinsa. Uudistuksen lähtökohtana tulisi olla myös rakenteiden ja toimintakäytännöiden uudistaminen. Näin ollen myös koordinointi-, ohjaus- ja neuvontatehtävien määrittäminen tulisi voida rakentaa uudelleen pohjalle. Kuitenkin asetusluonnoksessa yhteistyöalueen koordinaatorooli näyttää määrittyvän aiemman ERVA-rakenteen pohjalle. Sosiaalihuollon osalta koordinaatio- sekä ohjaus- ja neuvontatehtävän keskittämistä yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle hyvinvointialueelle ei voitane pitää perusteltuna. Yliopistosairaalakeskeisyys ei automaattisesti tuo lisäarvoa sosiaalihuollon TKKI-toiminnan koordinointiin tai ohjaukseen ja neuvontaan. Yliopistosairaaloilla ei lähtökohtaisesti ole vahvoja yhteyksiä sosiaalihuollon asiakastyöhön, kehittämiseen tai tutkimukseen eikä siten sitä sisällöllistä osaamista, jota TKKI-toiminnan koordinoiminen sosiaalihuollonkin osalta edellyttää. Koska YT-alueen

hyvinvointialueet voivat olla keskenään hyvin erilaisia niin asukkaiden tarpeiden kuin ammatillisen ja tutkimuksellisen osaamisen suhteen, on tärkeätä, että YT-alueen yhteistyössä tämä tulee riittävästi huomioituksi ja kunkin alueen vahvuudet, myös yliopistosairaaloiden ulkopuolinen yliopistotasoinen osaaminen, tulevat hyödynnetyiksi täysimääräisesti.

SOSIAALIALAN OSAAMISKESKUSTEN ROOLI

On erittäin myönteistä, että sosiaalialan osaamiskeskukset on nostettu erikseen esiin asetusluonnoksen 2§ kohdassa 2. Sosiaalialan osaamiskeskukset ovat niin alueellisesti kuin yhteisenä verkostona valtakunnallisesti merkittävä ja vakiintunut toimija niin sosiaalihuollon kehittämisessä kuin siltana tutkimuksen ja käytännön välillä. Merkittävää on myös se, että yli 20 vuoden toimintavuoden aikana ne ovat luoneet erittäin vahvan verkostomaisen työskentelyn toimintatavat ja olleet vahva yhteistyöntekijä mm. terveydenhuollon kanssa. Kustannusvaikuttavaa on se, että tämä olemassa oleva rakenne ja osaaminen tulevat hyödynnetyiksi, joskaan asetusluonnos ei sinällään selkiytä niiden roolia tai asemaa osana hyvinvointi- ja YT-alueita. Asetusluonnoksessa useammassa kohtaa käytetty käsite ”yhteensovittaa” ei ole käsitteenä yksiselitteinen.

Asetusmuistiossa (s. 4) todetaan, että TKKI-toiminnan strategista suunnittelua, toimeenpanoa ja arviointia tehtäisiin yhteistyössä YT-alueiden yliopistojen, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa. Tässä kohtaa ei mainita sosiaalialan osaamiskeskuksia eikä muistiosta ilmene perusteita tähän. Sosiaalialan osaamiskeskukset kuitenkin mainitaan asetusmuistiossa kohdassa, jossa viitataan yhteisten rakenteiden ja toimintamallien muodostamiseen sekä niiden pohjalta tehtävän tutkimus- ja kehittämistoiminnan toteuttamiseen.

